Anul XLVIII 10 Pagini EXEMPLARUL In țară 3 lei In străinătate 6 lei 10 Pagini Nr. 132 Sâmbătă 14 Iunie 1930

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ABONAMENT IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni, Lei 380 pe 6 luni, Lei 750 pe 12 luni Pe o lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

ABONAMENTE la „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" „UNIVERSUL LITERAR" ZIARUL CĂLATORIILOR Câte 220 lei în țară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Str. Brezoianu No. 9-11

TELEFON: DIRECŢIA 313/72—364/64 ADMINISTRAŢIA 313/71 SECRETARIATUL DE REDACŢIE 356/43 REDACŢIA: CORESP. CU PROVINCIA 302/98—335/31

BIBLIOTECI

Guvernul, care s'a dus, a avut o înclinare specială către concesiuni.

A concesionat tot ce-a voit, după ce şi-a rătăcit programul de guvernare într'o sală de întrunire suburbană.

Dacă însă a concesionat în avantajul întreprinderilor concesionare, nu s'a îndurat să ia o măsură, una singură necesară culturii populare.

Nu s'a îngrijit guvernul,— răguşit de zicala democratică, — de problema bibliotecilor comunale (orăşăneşti şi săteşti). Dar nu numai că nu s'a îngrijit să creeze ceva, ci s'a repezit să dărâme ce exista, zăvorind atribuţiile Casei Şcoalelor, care avea un rost, pe care şi-l împlinea, — e adevărat — lent, dar şi-l împlinea răspândind cărţi.

In alte ţări, asaltul cel mare al politicei democratice se dă prin răspândirea culturii, — prin şcoală şi bibliotecă.

Noi am mai atras atenţia,— atunci când fostul ministru s'a trântit deacurmezişul activităţii extraşcolare a învăţătorilor —, asupra foarte importantelor stăruinţe din Franţa şi Cehoslovacia, cu bibliotecile populare.

In Franţa, se desfăşoară o acţiune admirabilă pentru înfiinţarea bibliotecilor comunale, sub controlul ministerului instrucţiunii; iar în Cehoslovacia, comunele sunt obligate să aibă biblioteci.

Iar la noi ?

E cel puţin aventuros să numărăm câte biblioteci comunale avem şi cele pe care le avem cum sunt şi cine le-a înfiinţat.

In acest domeniu, e necesar să se lucreze, considerând că a fost vremea din urmă un interegn de limbuţie, dispreţuitor de carte.

Câţiva studenţi dela Politechnica din Timişoara ne-au spus zilele trecute, că ei vor avea mândria să deschidă la toamnă o bibliotecă publică, adunând cărţi de ici şi de colo, fiindcă simt cât de necesară e o bibliotecă pentru popor şi pentru stabilirea raporturilor mai strânse cu minoritarii.

Iar o învăţătoare din nordul Basarabiei ne scrie, că puţinele cărţi, pe care le-a avut, au trecut din mână în mână şi acum nu mai are ce să dea de citit dornicilor de a citi.

Şi dacă tineri dela Timişoara, învăţătoarea din Basarabia îşi dau seama cât de necesare le sunt bibliotecile şi pentru ei şi pentru obşte, numai reprezentanţii autorităţii de stat să nu fi înţeles, că aveau această datorie a răspândirii cărţii româneşti, pentru întărirea conştiinţei naţionale ?

Ciudat.

Ne aşteptam ca misionarii „direcţiei educaţiei poporului" să fi stăruit în acest sens, fiindcă e sigur că şi-au dat seama cei mai sinceri dintre ei de ineficacitatea conferinţelor.

Guvernului de mâine îi revine şi sarcina de a limpezi această problemă cardinală pentru educaţia poporului.

Afirmaţia, că „nu se citeşte", hotărît inexactă. E o vechitură. Unde sunt dascăli inimoşi, poporenii sunt avizi de carte.

Dar cine le pune cartea la dispoziţie ?

Şi dacă atâtea ţări s'au orientat în rezolvirea acestei probleme, noi dece nu luăm exemplele bune şi doveditoare de civilizaţie ?

O dorinţă a M. S. Regina Maria

Viena, 11 (Rador). — M. S. Regina Maria, a trecut astăseară cu Orient-Expresul prin Viena spre Bucureşti.

La gară, M. S. Regina Maria a fost întâmpinată de doamna de onoare Irina Procopiu, de d. ministru Contzescu, delegatul României la comisia Dunărei cu doamna, de însărcinatul cu afaceri dr. Virgil Zaborovschi cu doamna şi de întreg personalul legaţiei cu doamnele.

*

Majestatea Sa, s'a întreţinut într'un mod binevoitor cu toţi cei prezenţi, spunând între altele :

„Mă duc în ţară ca să pot fi utilă Regelui, şi fiindcă vreau să văd toată Familia Regală strânsă în jurul Său. Ştiu că Regele are o misiunea grea de înfăptuit şi doresc din toată inima ca El să poată aduna laolaltă toate partidele şi toate forţele vii ale ţării,

M. S. REGINA MARIA

Amintirile unui diplomat sovietic

de G. Bessedowsky

fost însărcinat de afaceri şi prim consilier de ambasadă al U. R. S. S. la Paris.

IV

— Cum G. P. U. a fost pe punctul să facă să sară in aer statul major polon, mareşalul Foch şi corpul diplomatic —

La 1 Mai 1923 am petrecut ziua în biroul meu citind ziarele sosite din Karkov. Am interzis colaboratorilor mei să iasă pe stradă, căci o mare manifestaţie trebuia să se facă după amiază şi mă temeam ca diplomaţii mei să nu fie implicaţi în diferite încurcături.

La ora 5, am văzut intrând pe Kalnarutkis. [1]) Era foarte furios. L-am întrebat de cauza acestei supărări. El mi-a răspuns că a asitat, la manifestaţia comunistă din piaţa teatrului (lângă ambasada Sovietică) şi a văzut cum poliţia mânuia bastonele şi cum doi manifestanţi zăceau pe caldarâm plini de sânge.

— A ! porcii cari au tras azi... strigă el, o să li se pregătească un spectacol care să le facă plăcere. O s'o plătească scump.

Cuvintele acestea m'au făcut să ţintesc urechile. L-am întrebat şi el mi-a răspuns că nu prea era în curent cu uneltirea lui Logunowsky, [2]) dar că trebuia să predea în seara de 2 Mai două uriaşe maşini infernale în direcţia pădurii Bellansky. Pe acolo obişnuia Kalnarutkis să-şi dea întâlnire cu Baghinsky şi Vetcercovici. [3]) Când lua cu el bombe, avea grijă să pună fanionul ambasadei la felinarul din faţă al automobilului său, astfel ca să se simtă în siguranţă pe pernele diplomaţiei extrateritoriale.

Toate acestea mi s'au părut foarte suspecte. Am înţeles, că se pregătea un atentat pentru ziua de 3 Mai, ziua când Polonia îşi serbează liberarea naţională. Un fulger mi-a ţâşnit prin capi!... La 3 Mai trebuia să se inaugureze monumentul

[1]) Fost cekist, agent secret al Internaţionalei III-a la Varşovia.

[2]) Agent secret principal al Internaţionalei III-a în Polonia

[3]) Comuniştii poloni, şefii organizaţiei bombagiilor.

Continuare în pag. 2-a

M. S. Regele Carol vorbeşte presei

— Guvern parlamentar. — Rolul capitalului străin. — Antisemitismul. —

M. S. Regele în biblioteca dela palatul regal vorbind ziaristilor

Atraşi de răsunetul ultimelor evenimente, corespondenţii marilor gazete din Occident, din ţările învecinate ori din îndepărtata Americă, şi-au făcut apariţia în România, aşteptându-se să aibă de înregistrat reportagii senzaţionale.

Au sosit : Hugo Arthur Neumann, dela Associated Press of America ; Leland Stowe de la New-York Herald Tribune ; John Gunther, Chicago Daily News ; W. Burnett, New-York Sun ; William S. Shirer, Chicago Tribune ; P. Pembroke Stephens, Daily Express; F. T. Scheu, Daily Herald; Marcel Dunan, Journal des Débats ; Rochat-Cenise, Le Journal; Isaac Horowitz, The Day New-York ; G. G. Napolitano, Gazzetta del Popolo, Roma ; Andrei Milosavlevici, Politika, Belgrad ; dr. Valclav Fiala, Prager Presse; Simon Vilmos, Pesti Hirlap ; N. Panter, Daily Mail, Londra ; R. Markham Christian, Science Monitor ; Charles Upson Vlark, publicist, New-York ; Italo Zingarelli, Stampa, Torino ; Andreas Vinding, Politiken, Copenhaga ; Roger Gautun, Excelsior ; von Rimscha, Rigasche Rundschau.

Liniştea şi ordinea pe care au constatat-o în Capitala ţării au decepţionat pe confraţii, în goana după extraordinar.

In schimb, li s'a rezervat rarul prilej de a fi primiţi Mercuri în corpore, împreună cu corespondenţii din Bucureşti, ai ziarelor străine, de M. S. Regele.

După un ceai, pe care d. Mironescu l-a oferit la prezidenţia consiliului, ziariştii s'au îndreptat spre palatul regal, unde la ora 7 au fost primiţi de Suveran.

Primirea s'a făcut în sala de sus, unde e instalată biblioteca ; pereţii sunt acoperiţi de rafturi masive pline de cărţi enorme în legături scumpe, tratate vechi de istoria artei, cărţi de strategie, manuale de îndrumări politice ale oamenilor de seamă de pretutindeni. Statuete, baso-reliefuri, bibelouri înveselesc puţin sobrietatea sălii ce are mai mult aparenţa unui birou de gânditor ce cercetează înţelepciunea în filele îngălbenite ale vechilor hrisoave, decât sala de primire fastuoasă a unui rege.

O uşă din fundul sălii se deschide şi aghiotantul regal colonelul Stoicescu anunţă :

— „M. S. Regele !"

Ziariştii se înclină în acelaş timp în care se înclină şi Suveranul. Reporterul nostru fotografic şi cel al marelui ziar parizian *Excelsior* îndreaptă aparatele şi Suveranul se supune cu bună voinţă exigenţelor obiectivelor fotografice.

In prealabil ziariştii străini şi-au dat în scris întrebările la cari ar deri să răspundă Suveranul. Indiscreţia gazetărească s'a izbit însă nu numai de protocol, dar şi de o firească rezervă peste care presa americană de mare tiraj, de exemplu, trece de foarte multe ori.

M. S. Regele e îmbrăcat în uniforma albă de amiral.

Se exprimă deschis, fără ezitare, şi dă frazelor preciziunei ce nu îngădue duble interpretări. Vorbeşte în franţuzeşte şi numai pasagiul relativ la Statele-Unite îl spune în limba engleză:

—„Cu plăcere am răspuns dorinţei domniilor voastre de a Mă vedea. Sunt convins de importanţa colaborării presei pentru o bună guvernare şi pentru progresul ideilor sănătoase. Sper că reprezentanţii ziarelor străine vor ţine un contact cât mai strâns cu România, pentru ca străinătatea să fie cât mai bine informată asupra stărilor dela noi. Am avut adesea ocazia să regret informaţiile greşite cărora le-a căzut victimă presa. Eraţi, de sigur, de bună credinţă, dar numai greşit informaţi. Un bun control al ştirilor, conştiinţa datoriei şi o mai mare pătrundere în înţelegerea evenimentelor vă va înlesni sarcina.

Mi s'au pus diferite întrebări. Le voi răspunde pe rând.

GUVERN PARLAMENTAR

Am fost întrebat dacă, după formarea guvernului, voi lua parte activă la guvernare. Am mai fost întrebat dacă sunt pentru o guvernare parlamentară. Răspund la amândouă întrebările : sunt convins că Suveranul trebue să rămână în limitele Constituţiei.

Toate sforţările mele vor tinde către o colaborare sinceră cu guvernul şi parlamentul.

REVEDEREA FIULUI

Mi s'a cerut să spun câteva cuvinte despre revederea fiului Meu. Răspunsul Meu la această întrebare este firesc: cea mai mare şi mai adâncă bucurie a Mea la întoarcerea în ţară a fost — după cum am spus şi în discursul Meu de Duminică — revederea scumpului Meu fiu.

CAPITALUL STRAIN IN ROMANIA

Cineva dintre d-voastră îmi cere să declar dacă sunt pentru primirea capitalului străin în România în aceleaşi condiţiuni ca acelea de care se bucură capitalul român. Îmi pare bine că mi s'a pus această întrebare spre a lămuri un punct pe care îl consider important. Puteţi asigura cercurile financiare străine de toată solicitudinea Mea. Sunt convins că punerea în valoare a marilor bogăţii ale ţării şi ridicarea ei economică, cer colaborarea cu finanţa străină

CINE A HOTARIT

Mi s'a pus întrebarea cui îi datoresc în cea mai mare parte întoarcerea Mea. Vă pot declara că ea a fost hotărîtă de Mine însumi. Ţin însă să aduc fratelui Meu, Principele Nicolae, care Mi-a dat un sprijin moral însemnat, expresiunea afecţiunii Mele. Il consider ca pe cel mai scump şi fidel colaborator al Meu.

ANTISEMITISMUL

Una din întrebările ce Mi-aţi comunicat se referă la situaţia evreilor din România. Sunt surprins că se revine cu întrebări cari dovedesc cât de greşit este informată presa despre stările din ţară noastră. Inseamnă a nu cunoaşte România, ca să se ignoreze că suntem un popor profund tolerant. Există la noi ca şi în alte ţări fracţiuni antisemite, dar niciodată spiritul public nu le-a urmat şi guvernul nu le-a sprijinit.

RELAŢIILE CU STATELE STREINE

Mi s'au cerut mesagii pentru diferite ţări pe care le reprezentaţi.

PENTRU FRANŢA : Asigur Franţa de toată dragostea Mea şi exprim adânca Mea recunoştinţă pentru ospitalitatea de care M'am bucurat pe teritoriul ei şi pe care nu o voi uita niciodată.

PENTRU ROMANII DIN STATELE-UNITE: I-am văzut şi le-am admirat munca şi însufleţirea atunci când am trecut prin Statele-Unite. Ştiu că sunt cetăţeni buni şi vrednici şi Mă bucur că îşi păstrează caracterul românesc.

Le păstrez o foarte bună amintire pentru felul călduros cu care M'au primit în mijlocul lor. Am pentru ei aceleaş sentimente afectuoase ca şi pentru romînii din regatul Meu.

In ce priveşte poporul american ti păstrez o mare admiraţie. Din scurta Mea călătorie în Statele-Unite, nu am decât amintiri excelente şi regret că nu M'am putut întoarce acolo spre a cunoaşte şi mai bine viaţa americană. De asemeni, nu am decât să-Mi exprim satisfacţia pentru atitudinea presei americane în tot cursul acestor patru ani cât am lipsit din ţară. Trimit poporului harnic al Americii salutul Meu.

PENTRU IUGOSLAVIA: Cred că nu mai e necesar să afirm prietenia dintre ţările noastre. Romînia şi Iugoslavia sunt atât de strâns legate prin Familiile lor Regale şi colaborarea ţărilor Noastre e din cele mai intime.

PENTRU ITALIA: In ce priveşte Italia ,e de ajuns să amintesc că popoarele noastre au aceeaş origină. Romînii îşi găsesc obârşia în Roma antică. Avem acelaş sânge şi acelaş temperament. Iar Eu personal am admirat întotdeauna Italia. Sunt un clasic şi un îndrăgostit al Renaşterii. Dar unde oare Renaşterea s'a întruchipat în forme mai neperitoare ca în Italia ?

INTERESE AGRARE CU UNGARIA : Cât despre Ungaria s'ar crede că această chestiune este delicată. In discursul Meu, ţinut în faţa Adunării Naţionale, după prestarea jurământului, am arătat că intenţiile Mele sunt să asigur cele mai bune relaţii de vecinătate cu toţi vecinii noştri. Cu Ungaria avem un punct de contact special: problema producţiei agricole. Ambele ţări sunt esenţialmente agricole şi cred că foarte uşor ne putem da mâna pentru a apăra interesele noastre agrare.

CHESTIUNEA MINORITAŢILOR : De altfel, chestiunea legăturilor cu Ungaria ne duce să vorbim despre chestiunea minorităţilor. Cred că nu Mă laud când spun că în cercurile minoritare am multe simpatii şi pot asigura minorităţile că şi ele au simpatia Mea. Consider pe minoritari ca români şi ca o parte integrantă din România. Dacă vor fi cetăţeni loiali se vor putea bizui pe Mine.

Cât despre răspunsul la celelalte chestiuni, pe care aţi voit să Mi le puneţi, vă rog să vă referiţi la discursul Meu".

*

Suveranul salută, ne înclinăm şi părăsim tăcuţi palatul regal din calea Victoriei.

*

Protocolul nu ne îngădueşte să luăm note ca în faţa unui om politic ce se lasă interviewat. Totuşi instinctul profesional a fost mai puternic şi stilo-urile au intrat în funcţiune. Pentru a nu da însă loc la erori datorite grabei, prezidenţia consiliului — prin d. Eugen Filotti, directorul presei, care a prezentat Suveranului pe ziariştii străini — a trimis tuturora textul revăzut al declaraţiilor, aşa cum îl redăm mai sus.

V.

— XOX —

Demonstraţia comuniştilor la Chişinău

11 Iunie

Comuniştii au răspândit în timpul nopţii în tot oraşul numeroase manifeste incendiare, prin care populaţia era invitată să protesteze contra întronării noului Rege „care urmăreşte să întroneze fascismul în România".

Prin manifeste populaţia era chemată la o (manifestaţie de stradă, indicându-i-se punctele de plecare.

Poliţia a luat întinse măsuri în jurul punctelor indicate, spre a se împiedica această demonstraţie contra formei actuale de guvernământ.

Comuniştii au dejucat totuş planul poliţiei şi au format un grup compact de demonstranţi la oborul de vite, de unde cu steagul roşu în frunte pe care era scris : „Jos fascismul, jos dictatura, jos războiul cu Rusia sovietică, trăiască guvernul muncitoresc" şi în urlete nebune au pornit spre centru.

Curând a sosit şi poliţia care a împrăştiat pe manifestanţi, făcând 8 arestări, 6 bărbaţi şi 2 femei. Cei arestaţi, împreună cu steagul roşu, au fost înaintaţi poliţiei de informaţiuni de pe lângă chestură, spre a fi cercetaţi.

ATITUDINEA NOASTRA

Ziarele „Adevărul" şi „Dimineaţa", cari n'au avut niciodată nimic comun cu interesele permanente şi superioare ale neamului românesc, caută să încerce o intrigă, în jurul atitudinii demne, calme şi desinteresate a „Universului" faţă de evenimentele prin care trecem.

Suntem convinşi, că oamenii cinstiţi şi pătrunzători ai greutăţilor vremii de astăzi îşi dau seama că linia noastră de conduită este cea care se impune şi că excesul într'o direcţie, sau alta, nu ajută la nimic, ba dimpotrivă întunecă judecata obiectivă.

Călăuziţi de această linie de conduită, am refuzat să ne facem ecoul romanului foileton senzaţional, pe care l-a publicat ziarul „Dimineaţa" asupra peripeţiilor sosirii în ţară a fostului principe, actualul Rege Carol al II-lea.

Sunt lucruri cari, desigur, stârnesc senzaţionalul, măresc curiozitatea cititorilor doritori de a trăi febra emoţiunilor puţin comune, dar nu aduc nici un folos neamului căruia presa trebue să-i serve de călăuză. Am avut şi noi de trei zile povestea acelui roman, căci amatorii de a-şi vedea numele trecut la posteritate nu au lipsit să ne înghesue cu colaborarea lor. Am socotit o crimă însă o astfel de publicitate, prin consecinţele dezastruoase pe care ea poate să le producă în momentul de faţă.

S'au publicat memorii în ocaziuni similare ; ele au făcut deliciul cititorilor, dar niciodată această publicitate nu s'a produs în timpul vieţii actorilor, tocmai de teama repercusiunii pe cari o puteau avea asupra contimporanilor. Şi când actorii mai ales se găsesc în rândurile armatei, îşi poate da seama orice om cu judecata întreagă, ce se poate întâmpla.

Dar ce ne putem aştepta dela ziarele anumitei prese şi ce interese sfinte o leagă pe ea de pământul acestei ţări ?

Niciodată n'am făcut platitudini faţă de nimeni ; niciodată n'am fost admiratori de ocazie, interesaţi sau din frică. Am spus adevărul ori decâte ori a trebuit, fără pretenţiunea de a da sfat cuiva care de altfel, nu vedem de ce nu ar fi folosit chiar de un Rege, dacă sfatul este bun.

Regele României are nevoe mai ales în clipa de faţă, să cunoască sfântul adevăr, şi el nu poate fi găsit nici în gura acelora cari, de când se face gazetărie în ţara românească au fost antidinastici, nici în a acelora, cari fricoşi din fire sau înspăimântaţi de un curent popular, s'au transformat ca prin farmec în monarhişti, ca şi când ar fi astfel, de când e lumea.

Spre binele ţării şi al tuturor celor ce locuesc binecuvântatul ei pământ, am dori ca toţi aceşti monarhişti de ocazie, să rămână şi în viitor ; dar suntem siguri că nu va trece anul şi iar vor fi tot ce au fost, — nişte destrămători de conştiinţe, căci aceasta le este menirea şi rostul lor în presa de azi a României.

Mintea adevărat românească este încă otrăvită de această presă, dar ea nu va întârzia să se desintoxiceze. Atunci abia, vom putea avea o opinie publică curat românească, atunci vor înceta duşmăniile de rasă şi de religie, pe cari acum le speculează această presă, numai ca să provoace desbinarea între locuitorii acestei ţări.

N'am disperat niciodată de venirea acestui ceas. Poate chiar că s'a apropiat.

Regele României trebue mai mult de cât oricând astăzi, să se ferească de linguşitori şi de ahtiaţi. Va fi spre binele LUI şi al ţării şi nu i-ar părea nimănui mai rău decât nouă, dacă s'ar lăsa condus de ei şi n'ar conduce EL.

STELIAN POPESCU

Erupţia vulcanului Asamaya

Londra, 12 (Rador). — Vulcanul Asamaya, care se află la 130 kilometri distanţă de Tokio, a intrat în erupţie. Un nour de fum negru acoperă terenul pe o rază întinsă.

Sunt temeri că ar fi victime omeneşti şi pagube importante.

— XOX —

FILME

Plecare la 5 dimineaţa din Bucureşti, masa la Braşov, sosire la 5 după amiază în Sighişoara.

Călătorii şi automobilul se odihnesc.

A doua zi pornesc din nou.

— Care este drumul cel mai bun spre Cluj ?

— Prin Mediaş, le spune un ţăran, care tocmai picase d'acolo cu căruţa.

Maşina îşi face vânt şi dispare lăsând nori de praf.

— Unde mâncăm ?

— Unde ni-o fi foame.

— Şi unde om găsi.

La 11 şi jumătate, traversează Mediaşul.

— Regiune de vinuri !

— Excelente ! Aşa am auzit.

— Ce-ar fi dacă...

— Bine ar fi.

Deşi e cam de vreme, convin să ia masa aici.

Cum nici unul nu cunoaşte localitatea, opresc în piaţa din mijlocul oraşului, se uită la firme şi la trecători, şi s'adresează unuia, care părea că le ghicise gândul, fiindcă îi privea zâmbitor.

— Sunteţi bun să ne daţi o explicaţie ?

— Mă rog.

— Care este restaurantul cel mai bun de-aici ?

— Dacă-mi daţi voe, vă duc eu. Este cel mai bun, cel mai extra !

— De ce să vă deranjaţi ?

— Nu e nici un deranj. Imi face plăcere.

Omul ia loc pe scara maşinei şi descind cu toţii în dreptul unei grădini, unde feţele de masă proaspăt călcate şi solniţele aranjate le aţâţă pofta de mâncare.

Ei mulţumesc gentilului călător, care nu primeşte nici măcar o ţuică la ţoi, şi mâncările încep să defileze, escortate de sticle cu nisip la coadă.

— Cum ţi se pare ?

— Cam sărată.

— A mea nu prea are gust.

— Nici a mea.

După câtva timp.

— Câte ceasuri sunt ?

— Unu jumătate.

— Mergem. Plata !

— Vine !

Călătorii rămân cu gura căscată.

Patronul cu nota făcută şi cu plaivazul după ureche, era... amabila persoană, care le recomandase cu atâta abnegaţie.... cel mai bun, cel mai extra restaurant din localitate.

Don José

UNIUNEA FEDERALA EUROPEANA

de V. V. Pella
Profesor universitar

VIII

— Organizarea politică şi solidaritatea ruso-turcă —

S'a susţinut că în lume există cinci mari unităţi politice.

Unitatea pan-americană (Statele Unite ale Americei de Nord, Mexicul şi toate republicile din America centrală şi din America de Sud): *unitatea pan-britanică* (Marea Britanie şi Irlanda de Nord, Statul liber al Irlandei, India, dominioanele : Africa de Sud, Australia, Canada şi Noua Zelandă, coloniile şi protectoratele) ; *unitatea pan-rusă* (Rusia europeană şi Rusia asiatică) ; *unitatea chino-japoneză* (China şi Japonia) şi însfârşit *unitatea pan-europeană* (toate statele din Europa cu coloniile lor, şi cu excepţia Rusiei, Turciei, Marei Britanii şi a Statului liber al Irlandei).

Desigur că diviziunea de mai sus nu este perfectă. Sunt astfel unele state care n'au putut fi aşezate în nici una din cele cinci unităţi politice cum ar fi de pildă Turcia, Persia, Siamul etc.

Ori care ar fi însă dificultăţile în legătură cu aşezarea tuturor statelor din lume într'o anume unitate politică, trebue totuş să recunoaştem, că în ce priveşte *unitatea pan-europeană*, cei mai mulţi autori cari s'au ocupat de această chestiune, sunt de acord în a exclude Rusia şi Turcia dintr'o eventuală uniune a statelor europene.

D-nul Briand s'a raliat la acest punct de vedere, găsind o formulă destul de abilă şi anume aceea că nici Rusia nici Turcia nu fac parte din Societatea Naţiunilor. Or Uniunea Federală Europeană fiind *un sistem continental care urmează a fi integrat în sistemul universal al Societăţii Naţiunilor*, sau mai bine zis *un mijloc de coordonare a activităţilor europene din Societatea Naţiunilor*, — de la sine se înţelege că nu-şi pot găsi locul într'o atare Uniune decât statele din Europa care fac parte din areopagul de la Geneva.

In afară de aceste argumente care îşi au valoarea numai atât timp cât Rusia şi Turcia vor fi în afară de Societatea Naţiunilor, mai există şi alte consideraţiuni de ordin geografic şi politic care ar putea justifica excluderea celor două state dintr'o Uniune Federală Europeană.

Din punct de vedere geografic, Rusia este şi în Europa şi în Asia. Ea are frontiere comune de pildă cu România şi Polonia, dar este vecină atât cu China cât şi cu Japonia.

Ca şi Rusia, Turcia este deasemeni un stat european-asiatic.

După credinţa noastră, aceste argumente de ordin geografic nu au însă o atât de mare importanţă. Este suficient ca un stat să aibă o parte din teritoriul său în Europa spre a putea face parte din Uniunea europeană. Aceleaşi argumente de ordin geografic s'ar putea aduce şi împotriva participării statelor europene cari au de pildă întinse colonii în Africa, şi aceasta cu atât mai mult cu cât unele din ele au tendinţa de a face să intre anumite colonii în organizarea administrativă a metropolei, adică să le considere ca o continuare a teritoriului acestei metropole (cazul Algeriei care este astăzi un departament al republicei franceze).

Din punct de vedere politic, argumentele sunt însă mult mai serioase.

Rusia sovietică este *într'un complet dezacord* cu imensa majoritate a statelor din lume, în ce priveşte NOUILE METODE DE ORGANIZARE A VIEŢII INTERNAŢIONALE. Astfel ea are concepţiuni cu totul diferite asupra mijloacelor de soluţionare a diferendelor internaţionale. Ea nu admite nici măcar principiile în virtutea cărora s'a creiat Curtea permanentă de justiţie internaţională, ea are un punct de vedere cu totul deosebit asupra chestiunii generale a arbitrajului. Or nu este posibil ca să existe o Uniune Federală Europeană ai cărei membri să refuze în toate cazurile de a-şi soluţiona dife-

Continuare în pag. 2-a

— XOX —

Congresul socialist francez

Paris, 12 (Rador). — Congresul general al partidului socialist, întrunit la Bordeaux, şi-a încheiat lucrările.

Rezoluţiile adoptate acordă deplină libertate organizaţiilor locale în privinţa tacticei electorale şi în privinţa cartelurilor pe cari ar dori să le încheie cu alte grupări de stânga.

Congresul a ratificat deasemenea participarea socialiştilor la biroul Camerei şi ca raportori la diferitele comisii.